

La ideologia de la desvinculació ha contaminat la societat europea

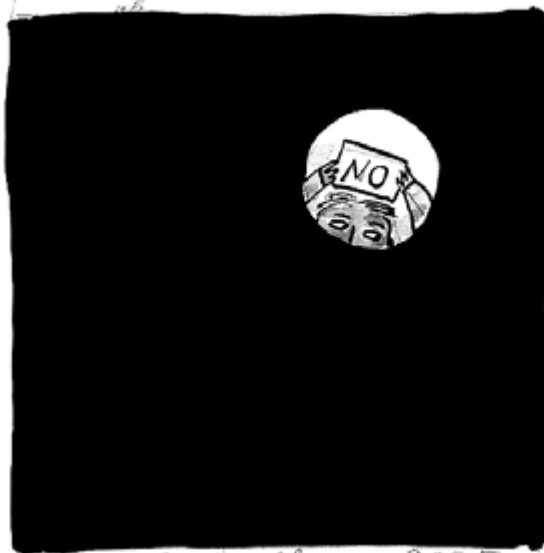
Crisi d'Europa, crisi de societat

JOSEP MIRÓ I ARDÈVOL

Estem vivint la davallada d'Europa o, per contra, es tracta d'una crisi més com d'altres que ha viscut la Unió Europea? Perquè en definitiva institucionalment no s'ha trencat res. No hi ha cap buit institucional. Brusselles continua funcionant i les normes de joc són les mateixes: les nascudes a Niça (i més desfavorables per a França que les del Tractat ara refusat). En la situació actual s'hi pot estar anys, fins i tot es poden modular incorporacions d'aspectes concrets del Tractat. Tinc, però, la convicció que la cosa no va per aquí. El no de França i Holanda, pinta bastos en altres països que encara han d'exercir el seu vot com Dinamarca i la dura decisió britànica de suspendre el seu referèndum, són manifestacions d'un mal més profund que està esmicolant la Unió Europea i, més enllà, la seva societat. És evident que a cada país hi ha raons específiques que van des de l'oposició a l'ingrés de Turquia, al sobiranisme, passant pel rebuig a la liberalització dels serveis i el rebuig al govern de Chirac en el cas de França o, a mantenir les elevades aportacions al fons comunitari en el cas dels Països Baixos, per esmentar-ne algunes de les més destacades. Però aquesta casuística de motius, tot i ser certs i importants, arriben només a descriure patologies aparentment diverses del mal comú, que per la seva heterogeneïtat i

aparent desconexió, fan molt més difícil l'adopció de les polítiques necessàries. Però sota seu, com a causes objectives i estructurals, hi ha només dos únics vectors com a grans i primigènies causes del problema. Els mateixos que a petita escala estan malmenant acceleradament Catalunya.

Un d'aquests dos vectors ho és de destrucció. És la ideologia de la desvinculació que ha contaminat fins al moll de l'os gran part de la societat, les institucions i la cultura europea, sobretot la mediàtica i la de l'entertainment. És un problema de tot Occident, certament, com ho he constatat en el meu recent viatge a Xile amb motiu d'una conferència precisament sobre aquest tema, la societat de la desvinculació, però res té a veure el que succeeix allí, fins i tot als Estats Units, amb el que passa a la societat europea. La ideologia de la desvinculació es construeix sota la pretensió que la realització personal només s'assoleix per la satisfacció dels propis desitjos i les seves pulsions, i que tots els vincles, canons, normes, tradicions, lleis, religió, relacions personals hi queden supeditades. El pensament, el vincle, el compromís amb els altres o l'altre, no té valor *per se*, per la finalitat amb què existeix, sinó que perdura fins a la seva plena desnaturalització si cal, en la mesura que satisfà els meus desitjos, s'emmotlla a ells. D'aquesta ideologia



DANIEL BOADA

sorgeix la política desvinculada, formalment democràtica, però d'una democràcia transformada en ritus laic, cada vegada més reduïda a pura formalitat, amb aromes de despotisme il·lustrat. La Unió Europea pateix en el grau més agut aquesta manera d'entendre la política. Els europeus veuen que es prenen decisions que afecten la seva vida i empreses sense consultar-los. El Parlament Europeu, que hauria de representar-los, és, malgrat la bona voluntat de molts diputats, una institució autista. Hem vist passar per davant nostre, sense poder fer res més que assentir, la introducció de l'euro i l'ampliació als països de l'Est. En aquestes ocasions cap consulta ciutadana ha estat formulada. Doncs ara, a la primera ocasió, l'onada s'ha convertit en un tsunami i ha castigat la política desvinculada, exemplificada en un text farragós i incomprensible, que aquí, per cert, varen aprovar sense entendre ni conèixer: confiança en els dirigents,

tot un senyal positiu en els temps que corren, o trivialitat política? Però la reacció contra la política desvinculada de les elits governants, no és l'únic fenomen d'aquesta naturalesa que fa impossible, no ja el Tractat sinó la idea d'Europa. Hi ha un segon corrent desvinculador horitzontal, en el si de la societat civil, que anteposa la pròpia satisfacció a cap altra raó. És el "qué hay de lo mío", en formulació castissa de la ideologia desvinculada. Els francesos rebutgen atemorits les deslocalitzacions i una presumpta invasió laboral dels "bàrbars" de l'Est, mentre la liberal i solidària Holanda es comporta com un país fortament xenòfob, alhora que reclama deixar de pagar la seva quota de solidaritat europea. La desvinculació fa impossible dissenyar cap política de reequilibri social a gran escala més enllà d'aquesta solidaritat de saló, abocada a justificar que voler el bé dels altres consisteix a donar una petita part d'allò que ens

sobra, en lloc de promoure la justícia i l'equitat. La nostra insolidaritat objectiva malgrat la profusió d'ONGs enllaça amb l'altre eix: la globalització, generadora de competència a escala mundial. Europa competeix amb societats molt vinculades per creences, tradicions i canons d'entre els quals la família és per llei natural la peça central. L'emergència dels Tigres Asiàtics, no serà res comparat amb el que signifiquen els 2.500 milions de xinesos i indis fortament vinculats amb les seves comunitats, per tant amb un elevat capital social i una preparació i ganes de treballar enormes. Països amb poblacions joves, amb empena, capacitat per l'esforç i el sacrifici. Precisament aquells atribuïts que varen fer forta Catalunya en el passat i avui estan proscrius del vocabulari políticament correcte.

• JOSEP MIRÓ I ARDÈVOL. DIRECTOR DEL CENTRE D'INVESTIGACIÓ I DESENVOLUPAMENT EMPRESARIAL UNIVERSITAT ABAT OLIBA
JOSEPMIRO@E-CRISTIANS.NET

La proposta d'Estatut i l'etiquetatge en català

BERNAT GASULL

Fa poc, en una conferència a Manresa sobre l'etiquetatge de productes en català, un grup d'empresaris amb plena voluntat d'emprar-lo en llurs productes, manifestava la necessitat imperiosa d'una reglamentació que obligués totes les empreses a etiquetar en català. Entre d'altres factors, la pressió de les distribuïdores i llur funcionament feien imprescindible que el català fos obligatori per llei, per tal que sigui una llengua d'ús normal en l'etiquetatge. Aquest sentiment és ben patent en moltes empreses catalanes, per a les quals sens dubte, aquesta obligació representaria un avantatge competitiu substancial respecte a les empreses foranes poc implantades al país o no avaluades al funcionament i coneixement lingüístic de la realitat social. Per altra banda, les grans multinacionals, si s'escaigués l'obligació, ja han mostrat la seva predisposició a acatar-la; així s'hi mostrava plenament disposat un alt directiu de Nestlé, per exemple, en un conegut programa de ràdio. Per descomptat el consumidor català cada cop més n'és un aferrissat avalador.

Recentment, ja poden consultar-se per Internet els treballs de la ponència redactora del nou Estatut de Catalunya en primera lectura. Hi són escrits els diversos articles, i, si és el cas, les alegacions de cada grup parlamentari sobre l'article corresponent. En el capítol de *Drets i deures lingüístics*, article 16, s'esmenta: "Totes les persones tenen dret a ésser ateses oralment i per escrit en la llengua oficial que elegeixin en la seva condició d'usuaris o consumidors de béns, productes i serveis. Les entitats i empreses amb domicili social a Catalunya i els establiments oberts al públic dins el seu territori queden subjectes al deure de disponibilitat lingüística en els termes establerts per la llei. També tenen el dret que les dades que figuren en l'etiquetatge, en l'embalatge i en les instruccions d'ús dels productes fabricats i distribuïts a Catalunya constin almenys en llengua catalana".

Per descomptat, els dos primers punts no aporten res de nou a la legislació vigent. Però el punt on volíem incidir és el darrer, el que fa referència a l'etiquetatge, on el redactat actual deixa en una situació de clara indefensió als ciutadans de Catalunya. A diferència de l'anterior punt, que parla del deure de les empreses, només s'esmenta el dret dels ciutadans, no aportant cap novetat respecte a la llei

3/1993, de 5 de març, de l'Estatut del Consumidor (Article 26), aprovada fa més de 12 anys, on aquest dret ja està recollit, i on en la mateixa llei es dona el termini d'un any (1994) per desenvolupar les mesures per aplicar aquest dret; cosa que 12 anys després encara no s'ha desenvolupat. Però és que, fins i tot, encara significa un retrocés respecte a altres legislacions, ja que restringeix el dret dels usuaris només per als productes fabricats a Catalunya, fet absolutament contraproductiu per als consumidors catalans i per a les empreses amb voluntat d'introducció del català en llurs productes. En aquest sentit, pot generar un greuge comparatiu que perjudicaria les empreses del país. Ens podríem trobar amb la situació paradoxal, per exemple, que una gran distribuïdora multinacional ideològicament reticent a la nostra llengua deixés de comprar productes fabricats a Catalunya per no etiquetar-los en català en la seva marca blanca.

Curiosament, però, en el redactat d'aquest escrit no hi ha cap esmena ni apunt de cap dels partits polítics. Ni ERC, CIU, ICV-EA, PSC-CpC o PP mostren cap desacord amb aquesta situació clara de discriminació del consumidor català. Cal que l'Estatut contempli el deure de les empreses d'etiquetar totes les informacions bàsiques en català de tots els productes distribuïts a Catalunya, es fabriquin on es fabriquin. Aquesta és només una de les mancances pel que fa a la llengua del nou projecte d'Estatut que evidentment cal que sigui esmenat. El nostre idioma no ha d'ésser menystingut i cal mesurar i atendre les conseqüències per tal de no hipotecar el futur de la nostra llengua, tant en els propers anys com molt més enllà.

• BERNAT GASULL. PLATAFORMA PER LA LLINGUA